ชื่อเรื่อง การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ผู้วิจัย ปียะนุช เสถา

กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

ดร.ละม้าย กิตติพร

ปริญญา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)

สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปีที่พิมพ์ 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของครูใน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) หาแนวทางพัฒนาศักยภาพครูในการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการ ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คนและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 39 คน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วน ร่วมดำเนินการเป็น 2 วงรอบแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผนขั้น การปฏิบัติการขั้นการสังเกตการณ์และขั้นการสะท้อนกลับ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบ สัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบการนิเทศและแบบบันทึกรายงาน การประชุม วิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและค่าสถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

1.1 สภาพในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ครู พบว่า ครูยังไม่สามารถดำเนินงานตามแนวทางระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่ง ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา ได้อย่างเป็น ระบบและต่อเนื่องถูกต้องตามกระบวนการ

1.2 ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของครูพบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ทำให้ครูไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนที่มีพฤติกรรม เสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ใช้แนวทางการพัฒนา 3 แนวทางที่ได้มาจากการร่วม ประชุมวางแผนร่วมกัน ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การนิเทศภายใน

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่าผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 11 คน มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดความรู้ความ เข้าใจ และเกิดทักษะ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติได้ได้ตามขั้นตอนของระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนเหล่าคาม พิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทของผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งส่งผลให้ช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีแก้นักเรียนทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพครู ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

TITLE Development of Teachers' Potential on School Operation of

Student Assistance System at Laokhampittayakhom

Ratchamangkhalapisek School under the Office of Secondary

Educational Service Area 21

AUTHOR Piyanut Setha

ADVISORS Asst. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra

Dr. Lamai Kittiporn

DEGREE M.Ed. (Educational Administration)

Sakon Nakhon Rajabhat University INSTITUTION

YEAR 2017

ABSTRACT earch The purposes of this research were: 1) to investigate the conditions and problems of teachers in operating the student assistance system, 2) to establish the guidelines for developing teachers' potential in operating the student assistance system, and 3) to follow up the development of teachers' potential in operating the student assistance system at Laokhampittayakhom Ratchamangkhalapisek School under the Office of Secondary Educational Service Area 21.

The target group included the researcher, 11 co-researchers, and 39 key informants. The research employed two spirals of Participatory Action Research (PAR) comprising four stages: planning, action, observation and reflection. The research instruments were an interview form, an observation form, a set of questionnaires, a test, a supervision form, and minutes of the meetings. The analysis of data was done through content analysis. The statistics used for data collection were percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The conditions and problems of teachers in operating the student assistance system at Laokhampittayakhom Ratchamangkhalapisek School revealed that:

1.1 In terms of conditions, the teachers has not fully utilized the student assistance system in accordance with the operation process. The elements of the student assistance system were Knowing individual student, Student screening, Student support and development, Prevention, assistance and problem solution, systemically and continuously

1.2 Regarding the problems, the teachers lacked knowledge and understanding concerning all five elements of student assistance system and steps of school operation. Consequently, the teachers were unable to assist at-risk students in terms of behavioral problems effectively.

- 2. The guidelines for developing teacher potential on the operation of student assistance system at Laokhampittayakhom Ratchamangkhalapisek School comprised: 1) a best practice visit, 2) a workshop, and 3) an internal supervision.
- 3. According to the development of teachers' potential on the operation of student assistance system at Laokhampittayakhom
  Ratchamangkhalapisek School under the Office of Secondary Educational Service Area 21, it was found that the researcher and 11 co-researchers gained awareness and realized the importance of school operation of the student assistance system.

  Consequently, they gained better knowledge, understanding and skills. The participating teachers were also able to follow the instructions effectively, which were likely to prevent and solve all students' problems. In addition, the participating teachers understood of their duty of care to the students. As a result, the students could develop themselves toward their fullest capacities in terms of physical and mental conditions, intelligence, abilities, morality, ethics and desirable characteristics.

Keywords: Teacher Potential Development, Student Assistance System